

Kvifor det er viktig å fange opp utsette barn og unge

Barn med risiko for å utvikle vanskar og utviklingsforstyrningar grunna omsorgssituasjon deira har ikkje tid til å venta. Dei aller fleste av desse barna og familiane deira kan få hjelp slik at livssituasjonen vert betre.

Tidleg hjelp er god hjelp, og små barn er meir påverkelege og mottakelege for hjelp enn eldre barn. Jo tidlegare det settast inn foreldrestøttande tiltak, desto betre er prognosen for ein styrka foreldrefungering. Det er difor avgjerande at ein oppdaga og kartlegg risikofaktorar hjå barn og i barna sitt omsorgsmiljø så tidleg som mogleg for så å følgje opp med tilstrekkelege tiltak. Ved å fange opp barn i risiko, vil sannsynet for at utsette barn får hjelp auke (*ref: Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Rapport: Hvordan bør faglige anbefalinger om et samlet tilbud til utsatte sped- og småbarn og deres foreldre følges opp?*).

Det er godt dokumentert at tidleg innsats i barna sitt liv er viktig for at utfallet av innsatsen skal bli bra for barnet og av den grunn hindre store og negative utviklingsmessige, helsemessige og sosiale konsekvenser både i barndommen og vidare i livet.

Vi veit etter kvart mykje om kva som skal til for at barn som veks opp under vanskelege forhold likevel skal klare seg bra. Det handlar i stor grad om å ha tilgang til omsorg, hjelp og støtte frå ein eller fleire vaksne som barnet har tillit til. Dersom ein eller begge foreldra ikkje er i stand til å gi barnet denne omsorga og støtta, kan andre vaksne i familien, vener av familien, eller vaksne i barnehage, skule og fritidsaktivitetar få denne rolla.

Resiliens

Resiliens er eit fornorska omgrep for det engelske «*resilience*», og vert gjerne oversett med motstandskraft eller meistring. Resiliens handlar om motstandskraft mot å utvikla psykiske problem, og god psykososial fungerande eigenskap trass i oppleving av risiko. Med andre ord å kunne fungere normalt under unormale forhold, eller barn som klarar seg bra trass i påkjenningar. Forsking visar at eit viktig kjenneteikn hjå barn som utviklar resiliens, er at dei har fått mykje god omsorg og støtte dei fyrste leveåra, trass rusavhengigheit og/eller fråvær av ein eller begge foreldra. Barn som utviklar resiliens har eit godt sjølvbilde og sterk tru på å kunna greie seg sjølv.

Dette betyr at vaksne som er nær eit barn som veks opp under vanskelege forhold, i familie, barnehage, skule eller andre samanhengar, kan spela ein avgjerande rolle i barnet si utvikling. Denne vaksenpersonen kan vere deg, eller ein annan vaksen som du bidreg til får eit godt forhold til barnet (*Henta frå organisasjonen: «vaksne for barn»*).

